

3 kérdés

Kedden nyit a pedagógiai nyári egyetem. Az egyhetes előadás-sorozatot rögtön követi a másik, a művelődéseméleti. Mi lesz a témájuk? Milyen lesz a programjuk?

— Az „Iskola és valóság” címet kapta a 21. pedagógiai kurzus. Ugyanis olyan témákat választottunk dr. Ágoston György professzorral, a nyári egyetem igazgatójával, amelyek képesek ma valóságunk tudatát, társadalmi, gazdasági jelenségeiről beszélhetnek ezek szakértői. Mert az a célunk, hogy a kurzusra jelentkezett pedagógusok e jelenségek folyamatok tudományos elemzéseit megismerve, nagyobb teret engedjenek az iskolákban — a valóságnak. Magyarán: főkészültebben, őszintébben tudjanak válaszokat adni tanítványaiknak úgynevezett vitatott témákban. Azt szeretnénk, ha a nyári egyetem, lehetőségei szerint hozzásegíthetne: minél kevesebb tabu téma, tájékozatlanságból fakadó bizonytalanság legyen az iskolákban. Ezért lesznek előadások például a nemzetudatról, mindjárt az első között. A kedden délelőtt 10 órakor kezdődő ünnepélyes megnyitótán után Pach Zsigmond Pál akadémikus, az MTA alelnöke, a Történettudományi Intézet igazgatója Történelem és nemzet-tudat címmel, a második napon, szerdán délelőtt 9 órakor Szabolcsi Miklós akadémikus, az OPI főigazgatója Irodalom és nemzet-tudat címmel tart előadást. Területekre kerül a család szerepének a gazdálkodásnak, a technika fejlődésének, a környezetvédelemnek a problematikája, és persze, sok, szűkebben az oktatással kapcsolatos téma. A művelődéseméleti egyetem programját jórészt a Művelődéskutató Intézet friss eredményeire építve határoztuk meg. Elsősorban a szabad idő létével, felhasználásával, életvitellünk valódi jellemzőinek és az ideáknak az összevetésével foglalkoznak tudós előadók. Köztük Kőpeczi Béla akadémikus, művelődési miniszter, Vitányi Iván filozófus, a Művelődéskutató Intézet igazgatója, valamint szociológusok, politikusok, tömegkommunikáció-kutatók.

— Ha jól tudok számolni, összesen 31 nyári egyetemet szervezett, vezetett az elmúlt 18 év alatt, a megyei TIT titkáráként. A pedagógiai már „élt”, amikor ebbe a funkcióba került, de a művelődéseméleti kitalálta, indította, szervezi munkatársai segítségével, 13. éve. Ki más tudná jobban a nyári előadás-sorozatok eredményeit és hibáit? Kérem, soroljon néhányat, és azt is mondja meg, mit tart a legfontosabb szervezői eredménynek.

— Meggyőződésem, hogy hasznos, fontos intézmények. Nézzük a tényeket: hogy ilyen régóta megélik; hogy minden évben viszonylag sokan jelentkeznek, s a hallgatók harmada évente visszatér: ezek bizonyítékok. Nekem azt bizonyítják, hogy általában jól választottuk a témákat, vagyis érdekes, sokakat foglalkoztató, a pedagógiában és a művelődéseméletben fontos és aktuális dolgokról lehetett Szegeden beszélni. Azokat a könyve-

Molnár Zoltánhoz a nyári egyetemről

ket, amelyekben az itt elhangzottakat tesszük közzé évente, az ország minden részében kézikönyvként forgatják. Bevált a forma, az ugyanis, hogy valódi párbeszéd alakuljon az előadó tudósok és a hallgatók között. Nem titkolom, hogy a konzultációkat, a kerekasztalvitákat hallgatva sokszor kaptam témát, ötletet a következő évrre. Az is nyilvánvaló, hogy a tartalmi érdekességen kívül igen vonzó a helyszín. Végére a tanulás, a tudati gyarapodás mellett szórakoznak, kikapcsolódnak, találkoznak barátaikkal itt a vendégek. A város szép, ilyenkor mozgalmas, művészeti élményeket kínál, de strandolást, sétát, kellemes, könnyed hangulatokat is. Hibák? Talán egyikét alkalommal történt meg, hogy nem egész pontosan sikerült érzékelnem: mi az a téma, ami — ahogy mondan szokás — benne van a levegőben, ami a legkülönbözőbb helyeken és beosztásban dolgozó értelmiségieket éppen foglalkoztatja. Szervezői erények? A legfontosabb a személyes kapcsolatok megeremtése és megtartása. És a türelem.

— Pillanatnyilag „szabadságon” van. Idézőjelbe tesszem, mert hisz hivatalosan a nyugdíjba vonulása előtti szabadságát tölti, valójában a mostani kurzusokat szervezi. Ahogy ismerem, „nyugdíjas dolgozóként” sem lesz túl sok szabad ideje...

— A TIT országos központjának végzett munkáira ezután is számítanak. Az országos statisztika feldolgozása a feladat, a KSH szegedi számítoközpontjának segítségével. 1974-ben vezettük be a hazai ismeretterjesztés adatnyilvántartásának és feldolgozásának új rendszerét — a tudatos irányítás, tervezés érdekében. A gépi adatfeldolgozás révén nemcsak globális képet kapunk az ismeretterjesztés helyzetéről, hanem bármilyen részkerésben megbízható információkat. Nyomon követhetjük a fejlődés tendenciáit, segíteni tudunk a tervszerű változtatásokban. Sok munkám van vele, de nagyon szívesen csinálom.

Sulyok Erzsébet

Novellapályázat

Novellapályázatot hirdette a Magyar Írók Szövetsége, a salgótarjáni városi tanács és a Palócföld szerkesztősége, Gerelyes Endre író születésének közelgő ötvenedik évfordulója alkalmából. A cél a magyar novellairodalom legjobb hagyományainak felélesztése, a műfaj mai művelőinek ösztönzése.

A pályázatra, tematikai megkötés nélkül, szerzőnként három, eddig sehol sem publikált írás nyújtható be. A pályaműveket 1985. január 31-ig kell eljuttatni a Palócföld című salgótarjáni folyóirat címére. A pályázat első díja 15 ezer forint. Ödönként ezenkívül két tízezer és három nyolcezer forintos díjat is. A SZOT a munka világának legjobb ábrázolásáért tízezer forint különdíjat ajánlott fel. A pályázat eredményét az 1985. évi ünnepi könyvhéten hirdetik ki.

Gerelyes Endrét szoros szálak kötötték Nógrád megyéhez, Salgótarjánhoz. Ott fejezte be iskolai tanulmányait, Salgótarjánban, az egyetemi években, a tanárkodás időszakában, majd az írói munka szüneteiben is evakran hazajárt. „kipihenni Pestet”. A korán elhunyt író alkotásai, különösképpen a novellái maradandó értékei a szocialista prózának.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Szentiványi Jenő írónak sok évtizedes újságírói, szerkesztői tevékenységéért, 75. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatát adományozta.

A kitüntetést Tóth Dezső művelődési miniszterhelyettes adta át. (MTI)

Import-megtakarítás

Az idén már több mint 20 millió dollár értékű importot mentesíti a népgazdaságot a Magyar Ásványolaj és Földgáziskerleti Intézetben kidolgozott eljárások alkalmazásával a hazai ipar. Ebben az esztendőben az ország vegyipari üzemei már kerekén 20, korábban importált terméket állítanak elő a vesprémi intézet tudományos eredményeire alapozva. A folyamatban lévő kísérletek várható eredményeinek gyors átvételével, hasznosításával a MÁFKI-módszerekkel megtakarított import együttes értéke elérheti a 80 millió dollárt is.

Művészeti és pszichológiai napok

Egy hét múlva kezdődik a főnti elnevezésű eseménysorozat Szegeden, amely tartalmában, formájában, a szervezőmód és a lebonyolítás tekintetében egyaránt újszerűnek eredetinek — és igen érdekesnek ígérkezik.

A dolog közel egy éve kezdődött: 1983 októberében alakult meg a tudományegyetem közművelődési bizottságának egésze alatt, támogatásával, de fiatalok kezdeményezésére a Szegedi Egyetemi Műhely. Olyan fiatal, pályakezdő értelmiségiek, művészek és egyetem-főiskolai hallgatók csoportjáról van szó, akik kíváncsiak egymásra, igénylik az együttgondolkodást, késznek egymás segítésére — és saját, egyéni tevékenységükben is ambíciózusak. A

műhely legaktívabb, 15—20 tagú magjához idővel sok érdeklődő fiatal, sőt teljes KISZ-alapszervezetek csatlakoztak. Bemutatják és értékelik egymás munkáit, vitatkoznak, beszélgetnek mindazon témákról, melyek a műalkotással a tudományos tevékenységgel, egyáltalán az értelmiségi léttel kapcsolatosak, s konkrét, gyakorlatias segítséget is adnak egymásnak.

Július 23-án kezdődő rendezvényük tervével a felsőoktatási intézmények közötti együttműködést célul tűzve, miniszteri pályázatot nyertek meg. Az egyhetes program rendkívül gazdag. Tulajdonképpen folytatása „kicsiben” és népszerűsítő, ismeretterjesztő céllal a nemrégiben ugyan-

csak Szegeden megtartott nemzetközi pszichológiai konferenciának, amelyen a „világhírű, iskolateremtő amerikai pszichológus, Carl Rogers módszere szerint, annak szellemében tartották „munkagyűléseiket” a szakemberek. A JATE-klubban helyet kapott Műhely-programra is meghívtak néves hazai pszichológusokat, filozófusokat — előadónak, és a csoportfoglalkozások vezetőinek, résztvevőinek. De minden rendezvény nyilvános: fogadják az érdeklődőket a mentálhigiénés célzatos csoportfoglalkozásokon, előadásokon, filmvetítéseken, kiállításokon. Művészeti együttések fellépésein egyaránt. (A részletes program ismertetésére lapunkban visszatérünk.)

Kevesebb lehetőség

Pályakezdő fiatalok elhelyezkedése

A pályakezdők iránti kereslet az elmúlt évekhez képest valamelyest mérséklődött, de változatlanul élénk. Az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal felmérése szerint az idén végzett mintegy 113 ezer fiatal csaknem 146 ezer munkahelyt várja. A legtöbb pályakezdő fiatalnak — a végzősök kétharmadának — az ipari, az építőipari, a közlekedési és a hírközlési vállalatok ajánlanak munkát.

A munkahelykínálat területi megoszlása az idén némileg eltér a tavalyitól: a vidéki városokban valamelyest nőtt, Budapesten pedig kissé csökkent a munkavállalás lehetősége. A legtöbb álláslehetőség — valamennyi betöltésre váró munkahelynek csaknem 40 százaléka — hazai ipar. Még így is a fővárosban kínálkozik. Mérséklődött a munkaerő-kereslet a kisebb településeken, a felkínált állásoknak alig több mint 20 százaléka található a községekben.

Változatlanul nehéz a fiatalok elhelyezkedése Szabolcs és Hajdú megyében. Szabolcs-Szatmárban ugyan mérséklődtek a foglalkoztatási gondok, így is várhatóan 1500 fiatalnak más megyékben kell állást keresnie. Hajdú-Bihar megyében is kevesebb a meghirdetett munkakör, mint az állást kereső fiatal.

Országszerte többnyire azonnal el tudnak helyezkedni azok, akik betanított vagy segédmunkásnak jelentkeznek. Az általános iskola befejezése után tovább nem tanuló mintegy 21 ezer fiatal 32 ezer állás várja.

Az ország egyes vidékein azonban — különösen Békés, Borsod, Fejér és Heves megye egyes településein — kevés a számukra kínálkozó munkaalkalom.

A korábbiaknál nehezebben találnak irodai munkát a gimnáziumot végzettek: közülük csak minden második fiatal tud elhelyezkedni elképzeléseinek megfelelő munkakörbe. Közülük egyedül a fővárosban tudnak nagyobb létszámot foglalkoztatni számviteli, pénzügyi, ügyviteli, ügyintézői munkakörökben. Ha kisebb mértékben is, de viszonylag jók az elhelyezkedési lehetőségeik Komárom és Fejér megyékben is.

A szakközépiskolát végzettek állásának lehetősége igen eltérő. Nagy az érettségizett szakmunkások iránti kereslet az iparban, és számottevő a közlekedésben, a hírközlésben, valamint a mezőgazdaságban is. Kevés viszont általában vidéken a községi és az autóforgalmi iskolát végzettek álláslehetősége, több megyében pedig az óvónők, a kereskedelmi és vendéglátóipari végzettségű fiatalok találnak nehezen munkát.

A szakmunkásképzőből kikerült pályakezdők közül a legkeresettebbek a lakatosok, esztergályosok, vajúrók, öntők, hegesztők, villanyyszerelők, fonók és szövők, illet-

ve a kőművesek, ácsok, állványozók, bádgosok és állattenyésztők. Változatlanul kevés az üres munkahely az autószerelő, a háztartásgépszerelő, a rádió-tévéműszerész, a fodrász, a kozmetikus, az óras, a kirakatrendező szakmákban.

A felsőfokú végzettségű műszaki, gazdasági és agrárszakembereket, illetve a tudományegyetemek nem tanári szakain végzetteket összességében háromszoros álláslehetőség várja. Különösen keresettek az üzemmérnökök, a gépészmérnökök, a vegyipari gépészek és a villamosmérnökök, illetve a közgazdászok és üzemgazdászok. A tavalyinál valamivel kevesebb a meghirdetett munkaalkalom az agrárszakemberek számára, elhelyezkedési gondjaik azonban várhatóan csak a kertész-mérnököknek lesznek. A bölcsészettudományi karok friss diplomásainak csak harmadannyi megüresedett állás kínálkozik, mint ahányan végeztek. A természettudományi karok utolsó éves hallgatói viszont kétszeres álláslehetőséggel számolhatnak. Különösen megnőtt az igény a matematikusok iránt, de a geofizikusoknak és a geológusoknak nem ajánlanak elegendő munkahelyet, s nemigen válogathatnak a biológusok és a fizikusok sem. (MTI)

Üzletek nyitvatartása az ünnepi hetek idején

Néhány üzlet nyitvatartását módosította a Csongrád megyei tanács vb kereskedelmi osztálya. Az alábbi üzletek, éttermek a szabadterei játékok idején (július 20-tól augusztus 20-ig előadásnapokon) a következő rend szerint tartanak nyitva: Szeged étterem 9-től 02 óráig; Hági 11-től 02-ig, Szeged Nagyruház étterem 17-től 02 óráig, Fesztivál ételbár 7-től 02 óráig, Tisza étterem 7-től 01 óráig, Tisza presszó 12-től 01 óráig, Alabárdos étterem 18-tól 02 óráig (ez utóbbi kedden szünnapos), Royal kávéház 7-től 24 óráig (vasárnap szünnapos), Hungária étterem 7-től 01 óráig, Debrecen étterem 9-től éjjel, Szeged-állomás étterem 7 óratól hajnal fél 1-ig, Roosevelt téri halászcserda 9-től 02 óráig. A Hungária étterem és a Hungária drinkbár július 15-től szeptember 1-ig 7-től 24 óráig, illetve 12-től 24 óráig tart nyitva. A népművészeti bolt (Kársz utca 13.) vasárnaponként délután 3-tól este 7-ig, a Dugonics téri hírlapbolt ugyancsak vasárnaponként reggel 6-tól

este 8-ig, hétköznap pedig reggel 5-től este 8-ig, a BAV díszműveket és régiségeket áruló részlege (Dugonics tér 11.) előadásnapokon fél 9-től este 7-ig, szombaton 8-tól délután 1-ig, illetve délután 3-tól este 9 óráig várja vásárlóit. A PIÉRT képeslapboltja (Oskola u. 19.) július 18-tól augusztus 28-ig a következő nyitvatartás szerint üzemel: kedden és szerdán fél 9-től délután 5-ig, csütörtökön és pénteken fél 10-től este 7-ig, szombaton fél 9-től délután fél 3-ig, vasárnap fél 9-től délután fél 1-ig. (Hétfőn szünnap.) A Dugonics téri dohánybolt vasárnap 9-től délután 1 óráig, a Kársz utcai édességbolt ugyancsak vasárnaponként délután 4-től este 7 óráig áll a vásárlók rendelkezésére.

Népművészeti és ajánldéktárgyak kaphatók a Szeged Nagyruházban és a Hági étteremben is a nyitvatartási idő alatt. A csütörtöki bevásárlónapon az egyébként hosszabban nyitvatartó üzletek a csütörtöki nyitvatartás szerint üzemelnek.

A Szomorú vasárnap legújabb „felvonása”

Szomorú vasárnap című verset, amelyhez később Seress Rezső szerzett muzsikát. A dal, amelyet az öngyilkosok himnuszának neveztek el — világsiker lett. A szövegíró, mert a politikai rendőrség üldözte, és letartóztatás fenyegette, 1938-ban Párizsba utazott. Részt vett a francia ellenállási mozgalomban. Több kitüntetést kapott. Az újságíró tollát az ecsettel cserélte fel. Mint festőművész, az Akadémiai Palma tiszti keresztjével jutalmazták.

Jávor két pert indított Müller ellen. Személye megsértése miatt, és szerzői jogbitorlásért, mert az író jogtalanul használta a Szomorú vasárnap címet.

Jávor két pert indított Müller ellen. Személye megsértése miatt, és szerzői jogbitorlásért, mert az író jogtalanul használta a Szomorú vasárnap címet.

A Budapesti Kerületi Bíróság most hozott ítéletet az

első ügyben. Megállapította, hogy Müller, a színház és a könyvkiadó jogsértést követett el azzal az állítással, hogy Jávor holttestekre tüzte a dal kottáját. Az ítélet szerint az író nem járt el kellő gondossággal, amikor a szerzői jogdíjakról a tényeknek meg nem felelő adatokat közölt. A bíróság arra kötelezte Müller Pétert, az író, hogy a jogsértés miatt elnézést kérjen a Franciaországban élő Jávor Lászlótól.

A cimbitorlási per még folyik. Müller Péter elismerte, hogy Jávor engedélye nélkül használta a Szomorú vasárnap címet. Ebben az ügyben a következő tárgyaláson hirdeti ítéletet a bíróság.